

Gagarin is nézte Gránert

Ferencvárosi TC– Komlói Bányász 3-1 (0-1)

1974. május 1.

Népstadion, 8000 néző. Jv.: Palotai

FTC: Géczy – Vépi, Bálint, Eipel (Magyar, 30.), Megyesi – Juhász, Kú – Kelemen, Branikovits, Máté, Mucha

Komlói Bányász: Erdősi – Tallósi, Kovács, Pál, Csordás – Lahó, Kiss (Steib, 58.), Dárdai – Cs. Kovács, Kolesánszky, Hohmann

Gólszerző: Eipel (21. – öngól), Mucha (70.), Magyar (78.), Kelemen (90.)

Az 1973–1974-es kupasorozat végjátéka

Negyeddöntő:

Pécsi MSC–Rába ETO 3-1
**Szegedi VSE–
Ferencváros 0-1**
Komló–VM Egyetértés 3-0
Csepel–Vasas Izzó 2-1

Elődöntő:

FTC–Csepel 2-1
**Komlói Bányász–
Pécsi MSC 0-0**

(A Komló alacsonyabb osztályú csapatként továbbjutott.)

Döntő:

FTC–Komlói Bányász 3-1

Ez a komlói tizenegy játszott 1970. augusztus 20-án az Újpesti Dózsa ellen elveszített MNK-döntőben, a Népstadionban. Állnak (balról): Erdősi, Kótai, Horváth, Zimonyi, Makray, Lazaridis. Elöl: Bordács, Juhász, Solymosi II, Mohácsik, Csordás II.

„(...) A csapat legrégebbi játékosát, Grozdics–Garai Józsefet becézik „Gránert”-nak. A komlói futballisták közül ő vitte a legtöbbre, játszott a „B” válogatottban is, de a Petőfi téren álldogáló nyugdíjas szurkolók nemcsak ezért köszönnek előre, mikor feltűnik ez a csöndes, szerény ember. Mindenki tudja, hogy hiába tartozott az ország legjobb csatárai közé, nem derogált neki félméteres hóban kimenni a kötélpályára és kijavítani a sérült alkatrészeket.

A „Gránert” már betöltötte harminchetedik évét, még tagja az első csapat tizen-nyolcas keretének, de már csak a tartalékban játszik. Délután ő jelenik meg elsőnek a kökönyösi pályán, még van egy fél óra az edzés kezdetéig, leülünk beszélgetni a sportirodában.

– Hol kezdte a futballt?

– Pécs-Szabolcson, mezítlábas csapatban. A grundról vittek át a Pécsi Dinamóhoz, a bánya csapatához, ott játszottam 1952-ig, akkor behívtak katonának, át kellett mennem a Pécsi Honvédhez, de leszerelés után visszajöttem. Úgy éreztem, itt a helyem, tizenhat éves korom óta a bányánál dolgozom, egy évig csilléztem, aztán kitanultam géplakatosnak.

– Nagy csapat mikor hívta először?

– 1954-ben a Ferencváros, de nem mehettem fel Pestre, anyám beteg volt, vigyáznom kellett rá. Mégis feljebb kerültem, anélkül, hogy akartam volna.

1955-ben megalakult Pécsen a Belügy csapata, a Dózsa, összeszedték a legjobb pécsi játékosokat, engem is átigazoltak. A Dózsa egy év alatt két osztályt ugrott, előbb a Bányász adta át neki az NB II-es jogot, aztán a Kőbányai Dózsa megnyerte az osztályozót, de helyette a Pécsi Dózsát indították az NB I-ben.

1956-ban felajánlották, hogy menjek rendőrtiszt iskolára, de én nem születtem rendőrnak, inkább otthagytam a Dózsát, és jöttem a Komlói Bányászhoz, le is kötöttem a feleségemmel együtt.

Itt, Komlón tizenhárom évet töltöttem, sajnos nem tudtam kifutni magam igazán, mire megszoktam volna az első osztály levegőjét, a csapat mindig kiesett. 1958-ban gondoltam rá, hogy elmegyek. A Honvédból kiöregedett Budai II, engem akartak a helyére, de lejött értem a Tatabánya is: inkább hozzánk gyere, bányászokhoz; mind a két helyre aláírtam, az lett a vége, hogy eltiltottak.

**Géczy István,
az FTC kapitánya a trófeával**

– Ki volt a legjobb partner?

– Iván Jóska. Mikor együtt játszottunk, az ellenfél védelme nem tudott tömörülni, mert mind a két szélén „meghúztuk”.

„Gráner” elkomorodik.

– Csehországban túráztunk, panaszkodott, hogy megfázott, nem kap levegőt, alighogy hazajöttünk, elvitte Jóska-t a rák. Fiatalabb volt nálam.

– Maga még meddig játszik?

– Ebben az évben abbahagyom, túl nagy a megterhelés, inkább lemondok a kedvezményeikről.

– Most mit kap?

– Azt, amit a többi kerettag: havi nyolcszáz forint kalóriát, a tartalékcsapatban győzelem után száz forint prémiumot és munkaidő-kedvezményt. Egy héten csak tizenhat órát kell dolgoz-

nunk, napi négyórás részletekben, a hétfő, szombat és vasárnap szabad. Ennek megvan a maga hátránya. Ha a műhelyben mozdonyt szerelek, az öreg munkásoktól meg kell kérdeznem, hogy kell bekötni a tekerceket, és azt én szégyellem.

– Végleg abbahagyja a futballt?

– A Bányásznál azt akarták, hogy legyek edző, rám bízták volna a sportiskolát, tudták: a komlóiak szívesen adnák a gyerekeiket az én kezem alá. Jelentkeztek a nevemben a tanfolyamra, Lantos Miska megcsinálta helyettem a felvételi anyagot és bevitték a vizsgára, én rájuk hagytam, de a bizottság előtt kijelentettem: meggondoltam magam, nem leszek edző.

Még játszani akarok, visszamegyek egy kis csapatba, lehet, hogy Pécs-Szabolcsra, ahol kezdtem. Ilyen helyen még jelent valamit a foci. Komlón részvétlen a közönség, már nem biztatnak minket. Régen, ha győztünk, a vállukon vittek fel a kőkönnyösi házakig.

„Gráner” az órájára néz, udvariasan meghajtja magát és átmegy az öltözőbe.”

Eddig az idézet Moldova György mára kultikussá vált (írói) szociográfiájából, a „Tisztelet Komlónak” című monográfiából, amely 1971 irodalmi slágere volt.

Az évszám azért fontos, mert a Komlói Bányász csillaga akkoriban még fényesen ragyogott, a könyv megjelenésének idején a csapat stabil tagja volt az NB I-nek, 1961 és 1973 között mindössze két idényt töltött az élvonal helyett a második osztályban, s mint szimpatikus bányászgyűttest, mindeütt szerették és tisztelték az országban.

Komlón meccset játszani, vagy a Komlót fogadni, az mindig hordozott magában valami plusz érzelmi többletet (meg kell jegyeznünk: ugyanezt élvezte a Dorog, a Salgótarján, a Tatabánya is), aminek nem lehetett más az indítéka, minthogy az emberek döntő többsége ugyan nagyon nem szeretett volna a föld mélyén dolgozni, de végtelenül tisztelte azokat, akik a fekete gyémántot a felszínre hozták!

A Komlói Bányász futballistái természetesen nem tartoztak az aknában gyakran megfordulók közé, ám mégiscsak „bányászok” voltak.

Igaz, a város egyetlen szórakozási lehetőségét akkoriban (bár egy-egy hazai Komló-meccs talán jóval több is volt ennél, nyugodtan nevezhetjük családi vagy társadalmi eseménynek) kéthetente vasárnap a Bányász bajnoki mérkőzése jelentette.

**Komló egykori szíve,
a Lenin (ma: Városház) tér**

(Fotó: Fortepan – VÁTI Dokumentációs Központ)

A Komlói Bányász kilépett a nemzetközi porondra. Makray Balázs (jobbra) zászlót cserél. Hátul a kedves felirat: Üdvözljük a KEK résztvevőit.

A város egy emberként szurkolt a csapatának, s ezt a hihetetlenül szoros összetartozást nagyban segítette, hogy (legalábbis a kezdeti NB I-es években) a KBSK jobbra helyi vagy környékbéli futballistákból állt.

A bányászok magukénak érezték a Bányászt, a Bányász magáénak érezte a bányászokat!

A város összehasonlíthatatlanul nagyobb távolságra (204 kilométer) fekszik a fővárostól, mint akár Dorog, akár Tatabánya, de még a fővároshoz egyáltalán nem közeli testvércsapat, a Salgótarján is könnyebben igazolt a pesti nagyoktól „levetett” futballistákat, mint a Komló.

A viszonylag tisztességes meccspénz és az azonnali lakáshoz jutás lehetősége volt az egyetlen, amit Komló kínálni tudott. Így aztán egyáltalán nem a véletlen műve, hogy fennállása első NB I-es mérkőzésére a város határain kívül alig ismert játékosokkal (kivételesen a Moldova könyvben is szereplő Garai-Grozdics), a Krausz – Kani-zsai, Polgár, Kripli – Kohlmann, Molnár II – Grozdics, Molnár I, Cziráki, Kiss, Udvaros összeállításban futott ki a gárda. (Ezzel szemben az edző igazi szupersztár volt: Bodola Gyula, a harmincas évek egyik legnagyobb klasszisa, aki a román és a magyar válogatottban összesen 61 találkozón játszott.)

Ezt a meccset (mert ugye, hol és ki ellen is kezdjen az újonc?) 1957. augusztus 25-én a Népstadionban az akkor már újra Ferencvárosnak hívott Fradival játszották, s a korabeli sajtókritikák szerint: „parádésan helytálltak”. Ez a parádés helyt-

állítás 3:1-es vereséget jelentett ugyan, ám az akkori futballviszonyokat ismerve, valóban a még elviselhető élvonalbeli debütálás közé sorolható.

Akkor senki nem gondolta volna a bányászvárosban, hogy éppen a Ferencváros lesz az a csapat, amely úgy kíséri majd végig a Komlót teljes élvonalbeli történelmét, hogy minden egyes alkalommal „keresztbe tesz” neki...

No, még csak véletlenül sem azért, mert a két klub között valami ellentét feszült volna, sőt, csak valahogy így hozta a futballélet...

1961-ben is a Fradi volt a Bányász ellenfele, amikor augusztus 20-án már kora reggel gyülekezett a tömeg a kökényesi városrész terén, hiszen a Szovjetunió hőse, a világ első űrhajója látogatott a városba. Jurij Gagarin a délutáni nagy futballrangadót is végignézte. A 10 000 néző számára „Gránerek” hosszú perceként át majdnem akkora hősök voltak, mint az űrhajós. A hajrában 2:1-re is vezettek, amikor Fenyvesi doktor (szabadrúgásból; ezt is írjuk a komlói pechsámlához, hiszen egy kezünk elég lenne ahhoz, hogy összeszámláljuk, hány gólt rúgott szabadból „Tüske” rövidnek igazán nem mondható pályafutása során) egyenlített, s 2:2 lett a vége.

De nyert a Fradi bajnokságot is Komlón (1967-ben, öt fordulóval a befejezés előtt) 4:0-s győzelemmel. Ugyanennek a bajnokságnak a tavaszi mérkőzésén történt meg az a máig emlegetett eset, amikor a Hungária körúton megrendezett találkozójukon a 88. percben 2:2-re álltak a felek, s a megvál-

toztathatatlanba beletörödni látszó Fradi-tréner, dr. Lakat Károly a kispadot elhagyva bement az öltözőbe. Kár volt sietnie... Néhány perccel később a beérkező játékosaitól tud-

hogy amikor NB I. B-s (!) csapatként 1974 tavaszán a Magyar Népköztársasági Kupa döntőjébe verekedtek magukat, a 70. percig (...) 1-0-ra vezettek a Népstadionban a zöld-fehérek ellen. Ám ismét jött a „Fradi-átok”, húsz perc alatt kaptak hármat, s (minden valószínűség szerint) egy életre elszállt a komlói kupagyőzelem akkor már kézközben lévő lehetősége.

Mindezek tudatában talán nem csoda – bár a Fradit legyőzni minden csapatnak örök emlék – ha 1972. március 19-e aranybetűkkel íródik a komlói labdarúgás történetébe: ez volt az egyetlen alkalom, amikor NB I-es bajnokin két vállra tudták fektetni Albertékat. Hazai pályán, Csordás góljával 1-0-ra nyertek, igaz, egy minden különösebb tétet nélkülöző mérkőzésen.

Ám, hogy milyen furcsa világ is a futballé, azt mi sem bizonyítja jobban, minthogy a város legnépszerűbb kocsmájában, a „Csizmamósó” feliratú cégért viselő talponállóban (a „műintézmény” nevének eredete: bejárata elé vízcsapokat szereltek, sőt, még egy hosszú vályút is építettek, hogy a „sihtábol” érkező bányászok lemossák magukról a szénport) évtizedeken át egy olyan Fradi–Komlói meccsről beszélgettek az emberek, amelyen még az égiek is a Bányász segítségére siettek.

A 1964. március 15-i ünnep egyszersmind a bajnoki rajt napja is volt. Aznap akkora hó zúdult Budapestre, hogy úgy tűnt, elmarad a találkozó, amikor (talán szintén egy égből jött ötlettől vezérelve?) a hangosanbeszélő arra szólította fel a szakadó hóban is kitartó, s a meccs megrendezésének csodájában reménykedő szurkolókat, hogy fáradjanak le a pályára, s tapossák a havat mérkőzésre kész állagúra.

Így is történt, a nézők játékra alkalmas pályát tapostak ki a csapatoknak (bár nyilván a Komlói boldogan utazott volna haza játék nélkül), amelyen aztán a Fradi Albert Flórián góljaival 2:0-ra győzött...

A hazafelé vezető úton nem véletlenül mondta az akkor már Komlóiinak nevezett Kohlmann a többieknek:

– Gyerekek, nem mindegy? Olyan még nem volt nálunk, hogy a hó ne olvadt volna el egyszer...

Megkomponált kép a bányászváros büszkeségeiről. Elöl Erdősi kapus. A második sorban (balról) Kótai, Zimonyi, Csordás I. A harmadik sorban: Bordács, Horváth, Makray, Egri. Háttul: Juhász, Solymosi II, Lazaridisz.

Jurij Gagarin ezt a sztárfotót osztogatta Komlón is

ta meg, hogy Albert és Novák góljaival (89., 91. perc) „már megint” a Ferencváros győzött!

Komlói részről azonban talán még ennél is bosszantóbb lehetett,

